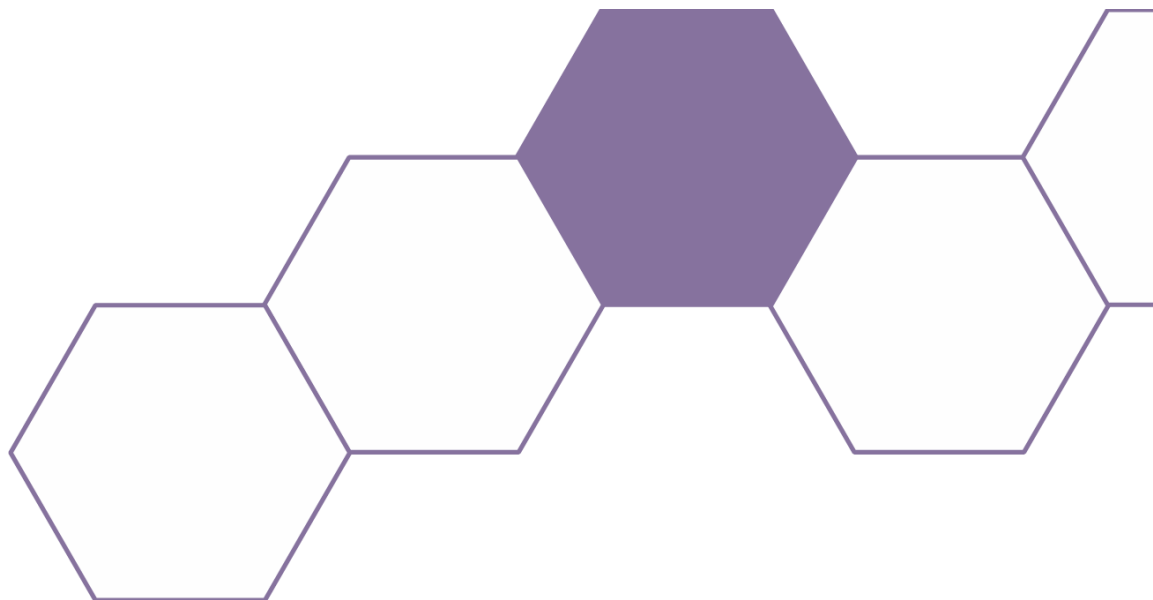

Kartläggning och analys av de skånska kulturarvsförbunden med fokus på programverksamhet, utställningar och samverkan under perioden 2014-2017

1 UTREDNING OCH ANALYS	3
1.1 SAMMANFATTNING.....	4
1.2 UTREDNING	5
2 SKÅNES HEMBYGDSFÖRBUND	6
2.1 PERSONAL.....	9
2.2 VILLKOR FÖR VERKSAMHETS BIDRAG	10
2.3 SKÅNES HEMBYGDSFÖRBUNDS REGIONALA ROLL	10
3 SKÅNES ARKIVFÖRBUND	12
3.1 PERSONAL.....	13
3.2 VILLKOR FÖR VERKSAMHETS BIDRAG	13
3.3 SKÅNES ARKIVFÖRBUNDS REGIONALA ROLL	13
4 SKÅNES HEMSLÖJDSFÖRBUND	18
4.1 PERSONAL.....	20
4.2 VILLKOR FÖR VERKSAMHETS BIDRAG	20
4.3 SKÅNES HEMSLÖJDSFÖRBUNDS REGIONALA ROLL.....	20
5 ANALYS AV PROGRAMVERKSAMHET 2013-2017.....	24

1 UTREDNING OCH ANALYS

Kulturnämnden gav i verksamhetsplanen för 2018 kulturchefen i uppdrag att initiera en fortsatt översyn av kulturarvsområdet. Under 2017 kartlades museer med regionala verksamhetsbidrag. Den nu aktuella översynen avser de förbund inom kulturarvsområdet som fick verksamhetsbidrag av Region Skåne under perioden 2014-2016. Dessa är Skånes Hembygdsförbund, Skånes Hemslöjdsförbund och Skånes Arkivförbund.

Fokus ligger på förbundens arbete vad gäller *förmedling* och *samverkan*. Valet av fokusområden baserades på villkor för verksamhetsbidrag där dessa är gemensamma för samtliga förbund. Kartläggningen har bland annat omfattat geografisk spridning, upptagningsområden, utvecklingsbidrag och pedagogernas roller. Barn och unga lyfts som en särskild målgrupp i villkor för verksamhetsbidrag. Utredningen fokuserar på barn och unga under 18 år. Av utredningen framkommer även vissa mönster och tendenser som berör samverkan, både mellan förbunden, med museer och med externa aktörer.

1.1 SAMMANFATTNING

- **Hög representation i de skånska kommunerna**

Kartläggningen av förbundens program- och utställningsverksamhet visar att den träffade samtliga skånska kommuner sett över hela perioden. Det finns dock en noterbar tendens att förbunden verkar i lägre grad i de kommuner som även pekades ut i kartläggningen av de skånska museerna. Tendensen förstärks när förbunden studeras enskilt

- **Förbunden prioriterar barn och unga under 18 år**

Förbunden prioriterar målgruppen genom att ha en hög andel konsulenter med uttalat pedagogiska roller. Prioriteringen avspeglar sig inte i antal möten med målgruppen utan genom fortbildning av anslutna föreningar, möten med lärare etc. som i sin tur möter målgruppen

- **Hög frekvens av tvärsektoriella samarbeten**

Kartläggningen visar att de tre förbunden, med tanke på deras resurser, var aktiva i väldigt många samarbeten och med många olika parter. Det rör sig om både projekt men också inom ordinarie verksamhet.

- **Digitalt ” mogna ”**

Förbunden använder i mycket hög utsträckning digitala medier i sin kontakt med både anslutna föreningar, kontakt med allmänhet men också i arbetet med sina samlingar.

- **Utveckla verksamheten genom Region Skånes utvecklingsbidrag**

Förbunden använder Region Skånes utvecklingsbidrag och särskilda utlysningar för att utveckla sin verksamhet. Fokus har i hög grad varit på digitalisering, både att digitalisera sina samlingar men också arbeta med att tillgängliggöra samlingarna. Möjligheterna till samarbete har underlättats av beviljade bidrag.

- **Ökad efterfrågan**

De tre förbunden ökade under perioden antalet medlemsföreningar. Detta gällde särskilt Skånes Arkivförbundet vars kärnverksamhet omfattar förvaltning av allt fler anslutna arkiv. Den markant ökade arbetsbördan har inte kompenseras av Region Skåne genom ökat verksamhetsbidrag.

- **Sårbarhet**

De tre förbunden har små ekonomiska resurser. Region Skåne är med något undantag huvudfinansierare för deras löpande verksamhet. Förbundens roller som regionala paraplyorganisationer gör att det finns en logik bakom detta. Det får emellertid den effekten att verksamheterna i en väldigt hög grad är beroende av sin tämligen fåtaliga personalstyrka.

1.2 UTREDNING

Utredningen har genomförts i två steg. Först en inledande kartläggning som sedan följts av en analys. Kartläggningen har fokuserat på perioden 2014-2017 och omfattar förbundens följande underlag:

- Förbundens ansökningar för åren 2014-2018
- Förbundens redovisningar för åren 2013-2017
- Regional kulturplan för Skåne 2016-2019
- Underlag från Regional handlingsplan för kulturarv samt redovisningen av denna
- Förbundens sökta och beviljade utvecklingsbidrag och särskilda utlysningar från Region Skåne

All statistik som finns med i utredningen i form av tabeller, diagram och kartor är baserat på förbundens egna redovisningar, årliga samtal och möten med Region Skånes tjänstemän.

Analysen har tonvikt på förbundens insatser beträffande förmedling för barn och unga 0-18 år och samverkan med andra verksamheter. Analys av kartläggningmaterial har fungerat som underlag i utredningen av förbunden och utgör ett beslutsunderlag till Region Skånes kulturnämnd.

Kartläggningen av förbundens arbete med att prioritera barn och unga upp till 18 års ålder har inriktats på följande punkter:

- *förutsättningar att nå ut till barn och unga*
- *ambitioner att utveckla verksamheten med hjälp av regionala utvecklingsbidrag*
- *nätverk för samarbeten med fokus på förmedling och samverkan*

Kartläggningen av förbundens regionala samverkan har inriktats på följande punkter:

- *engagemang i Regional handlingsplan för kulturarv 2013-2015*
- *samverkan med externa aktörer*
- *internationella samarbeten*
- *förmåga att samverka med hjälp av utvecklingsbidrag och särskilda utlysningar*

2 SKÅNES HEMBYGDSFÖRBUND

Skånes Hembygdsförbund (SH) är regional huvudorganisation för föreningar som arbetar med kulturarv och lokalhistoria i Skåne, i såväl städer som på landsbygd. Förbundet svarar för förmedling av kontakter, information, rådgivning och samordning gentemot medlemsföreningarna och fungerar som informationskanal både inom och utanför den egna organisationen. Tillsammans med medlemsföreningar, organisationer, myndigheter, kommuner, museer, arkiv, skolor och studieförbund skapar de mötesplatser och kunskapsutbyte för ideella och professionella i tematiska utvecklingsprojekt kring kulturarv, landskap och kulturmiljöarbete.

Verksamheten styrs av fyra dokument; föreningens stadgar, verksamhetsplanen antagen av förbundsstämman som är Skånes hembygdsförbunds högsta beslutande organ samt Sveriges hembygdsförbunds fokusområden och Region Skånes bidragsvillkor.

Skånes Hembygdsförbunds uppgifter enligt stadgar:

- att främja och stödja kultur, natur och hembygdsvård
- att verka för samordning av alla i Skåne verksamma ideella krafter för bevarande av kulturarvet
- att bistå den skånska hembygdsrörelsens olika sammanslutningar i deras arbete med tjänster, såsom information, utbildning, rådgivning, samordning, opinionsbildning m.m.
- att förvalta arkiv, bibliotek, föremål och kulturvårdsobjekt som tillhör eller överlämnats till förbundet
- att förvalta kulturfonder och utdela därmed avsedda kulturpriser

Förbundsstämman utser en styrelse bestående av fyra ordinarie ledamöter och fyra ersättare, en revisor med suppleant samt ordförande och vice ordförande. Region Skåne utser tre ordinarie ledamöter med ersättare samt en revisor med revisorssuppleant.

Förbundet hade 2017 106 medlemsföreningar med 34 000 medlemmar. Föreningarna bedriver verksamhet på ett par hundra platser i regionen och spelar en viktig och betydelsefull roll för det lokala kulturlivet. Föreningarna hade under 2017 321 192 besökare och medlemmarna arbetade 284 585 ideella timmar enligt statistik sammanställd av Sveriges hembygdsförbund. Siffrorna baseras på svar från 72 av 106 föreningar och är därför i underkant. Sveriges Hembygdsförbund hade år 2016 ca 2040 föreningar och 26 regionala förbund samt ca 450 000 medlemmar. Regelbundna konsulentträffar genomförs på riksnivå. Två gånger om året bjuder Hembygdsförbundet in till kretsmöte i de nio kretsarna. Mötena är viktiga för utbyte av information, idéer och erfarenheter mellan medlemsföreningar. 2017 medverkade representanter för Skånes släktforskarförbund, lokala släktforskarföreningar och Skånes arkivförbund. Under 2016 var SH medlem i Sveriges hembygdsförbund, IDEA, (Arbetsgivarnas riksförbund för ideella organisationer), Skånes Arkivförbund, IKA (Ideell kulturallians) och Civilscape (nätverket för idéburen sektor) samt SNOK (Sydsvenska natur- och kulturgårdar).

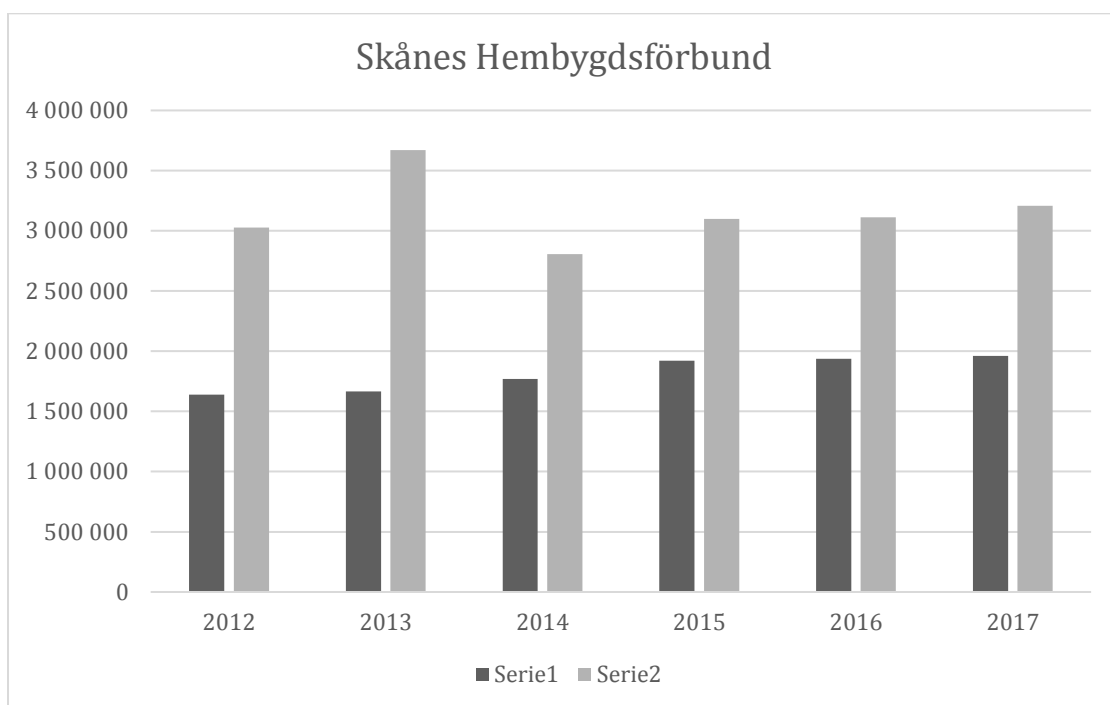

Bild 1 Region Skånes verksamhetsbidrag till Skånes Hembygdsförbund under åren 2012-2017(mörk stapel) i förhållande till totalintäkter (ljus stapel). Det skedde inga större förändringar beträffande Region Skånes verksamhetsbidrag under perioden. Utvecklingen speglar i stort den generella ökningen av verksamhetsbidrag som kompenserat för höjda kostnader. De fick emellertid en höjning på femhundra tusen kronor under 2018 för att bättre kunna möta det ökade intresset från medlemsföreningarna.

Bild 2 Skånes Hembygdsförbundets kurser och temadagar under 2017. Kartan hämtad från deras årsredovisning för 2017.

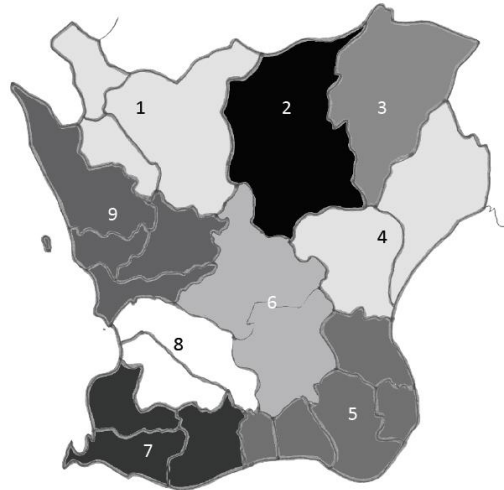

Bild 4 Skånes Hembygdsförbunds kretsindelning i Skåne. Kartan hämtad från deras årsredovisning för 2017.

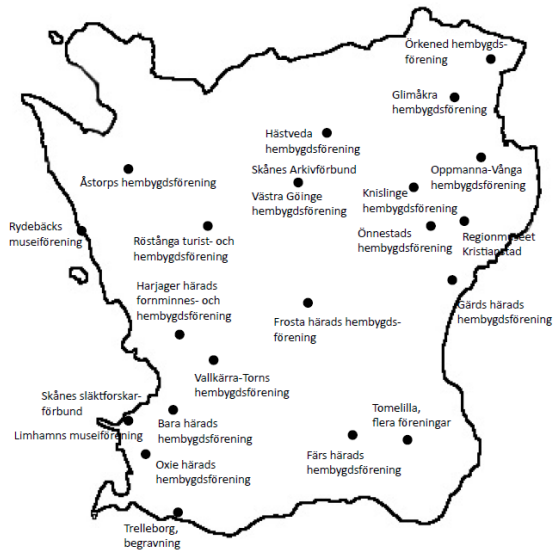

Bild 3 Skånes Hembygdsförbunds uppsökande verksamhet och rådgivning samt styrelsens representation 2017. Kartan hämtad från deras årsredovisning för 2017.

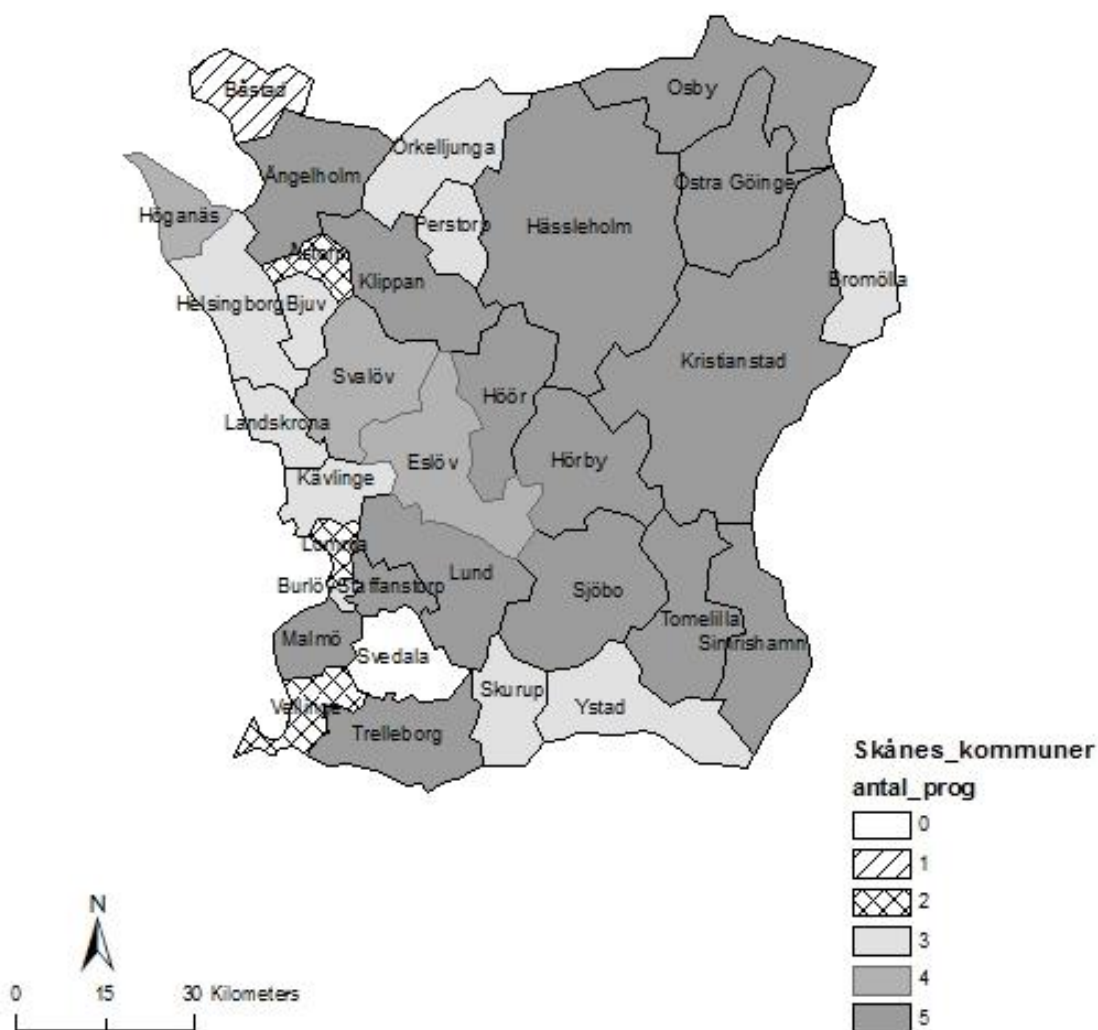

Bild 5 Skånes Hembygdsförbunds programverksamhet under perioden 2013-2017. Skrafferingen anger om och antal år de har haft programverksamhet i respektive kommun.

2.1 PERSONAL

Kansliet finns på Arkivcentrum Syd i Lund. Personalstyrkan har under perioden bestått av fem tillsvidareanställda. Arbetet leds av en kanslichef tillika hembygdskonsulent. Två hembygdskonsulenter varav den ena också är kulturpedagog. Två tjänster utgör administrativ personal. Verksamheten har även tagit hand emot ett antal praktikanter.

2.2 VILLKOR FÖR VERKSAMHETS BIDRAG

Skånes Hembygdsförbunds bidragsvillkor har under perioden genomgått små förändringar, för 2017 gällde följande:

- Aktivt delta i det regionala arbetet med kulturarvsfrågor
- Arbeta för samverkan och kunskapsutbyte mellan de lokala ideella aktörerna och kommunerna
- Tydliggöra föreningarna som en resurs inom kulturturism och utforma modeller för samverkan mellan lokala aktörer
- Stödja och utveckla den kulturpedagogiska verksamheten med särskild inriktning på barn och unga

2.3 SKÅNES HEMBYGDSFÖRBUNDS REGIONALA ROLL

SH deltog under perioden med hög närvaro i regionala kulturarvsmöten. Förbundet ingår sedan en tid i nätverket ABM Skåne. De har deltagit i regional arbetsgrupp för samverkan mellan bibliotek och kulturarvsinstitutioner och -organisationer. Medarrangör och medverkande på en fortbildningsdag för biblioteken i nordöst, *Biblioteken som arena för kulturarv*.

Programverksamhet

Genom att arbeta med fortbildning och spridning av goda exempel till medlemsföreningarna nås indirekt barn och unga över hela Skåne. Kurser och nätverksträffar arrangeras dessutom med spridning över länet, för att säkerställa den geografiska räckvidden. Många medlemsföreningar har en väl upparbetad kontakt med de lokala skolorna, och utgör en naturlig del av elevernas undervisning. Hembygdsförbundets kulturpedagog arbetar med rådgivning och fortbildning, framför allt kring frågor som rör hur medlemsföreningarnas verksamhet kan knytas an till läroplanens mål och innehåll, samt kring frågor som rör barns och ungas delaktighet och medskapande i kulturarvet. Genom att arbeta med barn och ungas rätt till kultur på detta indirekta vis nås många i målgruppen, men sällan i ett direkt möte. En kvantitativ mätning av hur målgruppen har nåtts ska därför ses mot bakgrund av denna uppväxling av arbetsinsatsen.

Utställningsverksamhet

Skånes hembygdsförbund driver ingen egen egentlig utställningsverksamhet utan de har ingått som samverkanspart till både egna medlemsföreningar men också till flera museer stora som små. Kartläggningen visar dock att de har gjort några utställningar under perioden. Undantaget 2016 så rörde det sig om några enstaka utställningar i andra kommuner än hemorten Lund. Det rörde sig om kommunerna Burlöv, Skurup, Bromölla, Östra Göinge, Hässleholm, Osby och Bromölla samt Ystad. Undantaget 2016 var då Hembygdsrörelsen firade 100 år. Hembygdsförbundet har inte redovisat några besökare eftersom den verksamhet där utställningen varit också har redovisat till Region Skåne. Detta för att undvika dubbelräkning av antal besökare regionalt.

Digitala medier

Hembygdsförbundet arbetar aktivt på internet med information som både vänder sig till medlemsföreningar men också till en bred allmänhet som kan lotsa sig fram till enskilda medlemsföreningars utbud. De har ett regelbundet digitalt nyhetsbrev. Använder även Facebook och

Instagram för att nå ut till medlemmar och allmänhet. De har under lång tid arbetat med att öka medlemsföreningarnas digitala kompetens.

Regional samverkan och utvecklingsprojekt

Hembygdsförbundet sökte inga utvecklingsbidrag under 2014. De sökte emellertid 2015 och fick bidrag för projektet *Hembygdens år* som bland annat innehöll ett antal aktiviteter som uppmärksammade Hembygdsrörelsens 100-års jubileum under 2016. Deras projekt *Landskapande* fick bidrag 2016 från Region Skånes särskilda bidrag för att utveckla kulturarvsområdet. Under 2017 fick de bidrag för det fleråriga projektet *Kontext - att låta tingen tala*. Det sistnämnda är ett samarbete med Centrum för dramatik Syd, Filmcentrum Syd, Författarcentrum Syd, Studieförbundet Vuxenskolan samt kommunanställda på bland annat kultur- och fritidsförvaltningar i Burlövs, Svalövs, Landskrona, Klippans, Åstorps och Osby kommuner. Samarbetet med många är en förutsättning för verksamhetens utveckling, SH hade till exempel 2017 drygt 50 olika samarbetsparter varav sju var nya.

3 SKÅNES ARKIVFÖRBUND

Skånes Arkivförbund grundades 1993 och är ett regionalt arkiv för folkrörelse-, förenings- och lokalhistoria men också ett samarbetsorgan för lokala arkiv i Skåne. Verksamheten finns på Arkivcentrum Syd i Lund. Verksamheten finansieras med statliga och regionala bidrag som ingår i samverkansmodellen, verksamhetsbidrag från enskilda kommuner samt genom medlemsavgifter. Skånes Arkivförbund utgör en sammanslutning av föreningar, folkrörelseanknutna organisationer och arkiv i Skåne samt enskilda personer som stödjande medlemmar. Skånes Arkivförbund är en ideell, partipolitiskt och i religiösa frågor obunden organisation och styrs genom föreningens stadgar:

- att väcka intresse för dokumentation av landskapets historia
- att inventera, samla, förteckna, vårda och bevara arkivhandlingar
- att göra samlingarna tillgängliga för allmänhet och forskare
- att väcka intresse för och bedriva forskning med tyngdpunkt på de bevarade arkivalierna hos Skånes Arkivförbund och de anslutna arkiven
- att förmedla och levandegöra den kunskap som arkivet förfogar över

Skånes Arkivförbund bevarar handlingar från enskilda arkiv. Det är arkiv som tillkommer utanför den offentliga sektorn och som därför inte lyder under någon lagstiftning utan skapas och drivs när en organisation bedömer att det behövs. Det rör sig om arkivhandlingar från fack-, idrotts-, nykterhetsföreningar, politiska föreningar, frireligiösa samfund, studieförbund, ideella organisationer av alla de slag samt handlingar från mindre företag. I arkivmaterialet finns också en stor samling levnadsberättelser och intervjuer från 1900-talet och in på 2000-talet. I Sverige finns i princip ingen lagstiftning som reglerar bevarandet av enskilda arkiv. De handlingar som tillkommer i en förening eller ett företags verksamhet och som bedöms vara bevarandevärde kan bli arkivhandlingar. Här spelar Skånes Arkivförbund tillsammans med andra regionala, nationella förenings- och näringslivsarkiv en viktig roll med att hjälpa t.ex. föreningar med förvaring, ordnande och tillgängliggörande. I Skåne finns också Skånes näringslivsarkiv som arbetar med företagsarkiv.

I Arkivförbundets verksamhet ingår också en pedagogisk del riktad mot skolklasser, lärare och studiegrupper. En arkivpedagog finns tillgänglig för att möta dessa grupper dels på arkivet, dels på respektive verksamhetsplatser.

Förbundsöbete är den högsta beslutande instansen och sammanträder minst en gång per år i form av årsmöte. Varje ansluten medlem företräds av ett ombud. Bland medlemmarna finns verksamma föreningar, organisationer och arkiv samt enskilda personer som önskat stödjä förbundet. Medlemsavgift fastställs vid årsmötet. Förbundets styrelse skall bestå av minst elva ledamöter. Årsmötet väljer ordförande och kassör, medan styrelsen i övrigt konstituerar sig själv. Styrelseledamöternas mandatperiod är två år, och halva antalet väljs växelvis. Skånes Arkivförbunds medlemsstock har vuxit stadigt sedan bildandet och 2017 var 247 organisationer registrerade som medlemmar varav 13 nya organisationer hade tillkommit under året.

3.1 PERSONAL

Arkivförbundets personalstyrka har under perioden bestått av i stort sett samma kompetens och antal årsverken. Arbetet leds av en arkiv- och verksamhetschef på heltid, arkivpedagog heltid med ansvar för arkivets förmedlings- och arkivpedagogiska verksamhet. Arkivassistent deltid (75 %) för databaser och registervård. Arkivarie heltid med ansvar för arkivets samlingar och databaser samt förbundets forskarservice. Handledare till arkivassistenter, praktikanter och arkivstudenter. Därtill har Arkivförbundet haft ett antal visstidsanställda genom åren. Här spelar externa projektmedel en viktig roll.

3.2 VILLKOR FÖR VERKSAMHETS BIDRAG

Utgångspunkt för Region Skånes verksamhetsbidrag och bidrag för pågående utvecklingsprojekt är de nationella kulturpolitiska målen och Regional kulturplan för Skåne 2016–2019. Barn och unga och nationella minoriteter är särskilda målgrupper.

Skånes Arkivförbund ska under 2017:

- aktivt delta i det regionala arbetet med kulturarvsfrågor
- vara en resurs på arkivområdet för enskild sektor (näringslivet såväl som övrig privat sektor och föreningar) i Skåne
- inventera, samla och förteckna samt vårda, bevara och tillgängliggöra arkivhandlingar från enskild sektor i Skåne
- arbeta med utvecklingsfrågor inom bevarande och tillgängliggörande av enskilda arkiv i Skåne
- arbeta för samverkan och kunskapsutbyte mellan lokala ideella aktörer och kommunerna
- driva regionalt pedagogiskt arbete med fokus på barn och unga

3.3 SKÅNES ARKIVFÖRBUNDS REGIONALA ROLL

Arkivförbundets kärnverksamhet är att arbeta med sina samlingar. Detta tar lejonparten av resurserna för personal och drift. Förutom förvaltandet av samlingarna innebar det en jämn ström med inkommande arkivhandlingar både i form av tilläggsleveranser från befintliga medlemmar, nya leveranser från nyttillkomna medlemmar och även en hel del gåvor när förbundet har tagit emot handlingar från organisationer som inte längre har någon verksamhet i Skåne. Samlingarna har bara under år 2017 vuxit med nära 86 hyllmeter vilket motsvarar 95 accessioner/förvärv. En av de större leveranserna under 2017 omfattade 36 hyllmeter från Folkhögskolan Hvilan som blev ny medlem under hösten 2017.

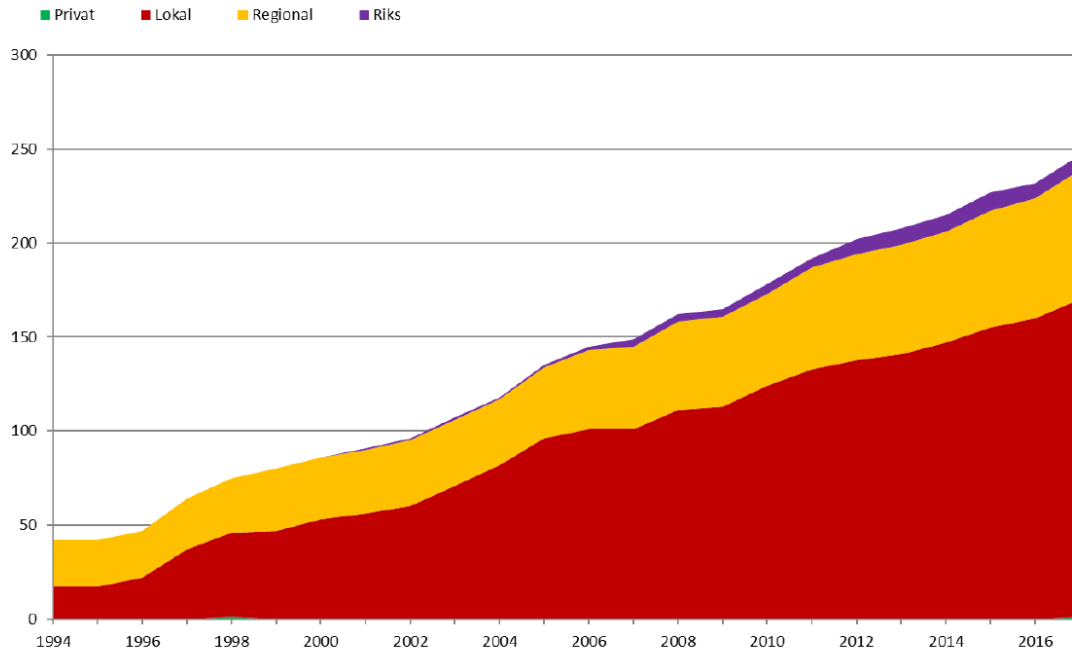

Bild 6 Skånes Arkivförbunds medlemsutveckling fördelad i olika kategorier sedan starten 1994 och fram till 2017. Diagrammet anger antalet medlemmar i förhållande till år och är hämtat från deras årsredovisning för 2017.

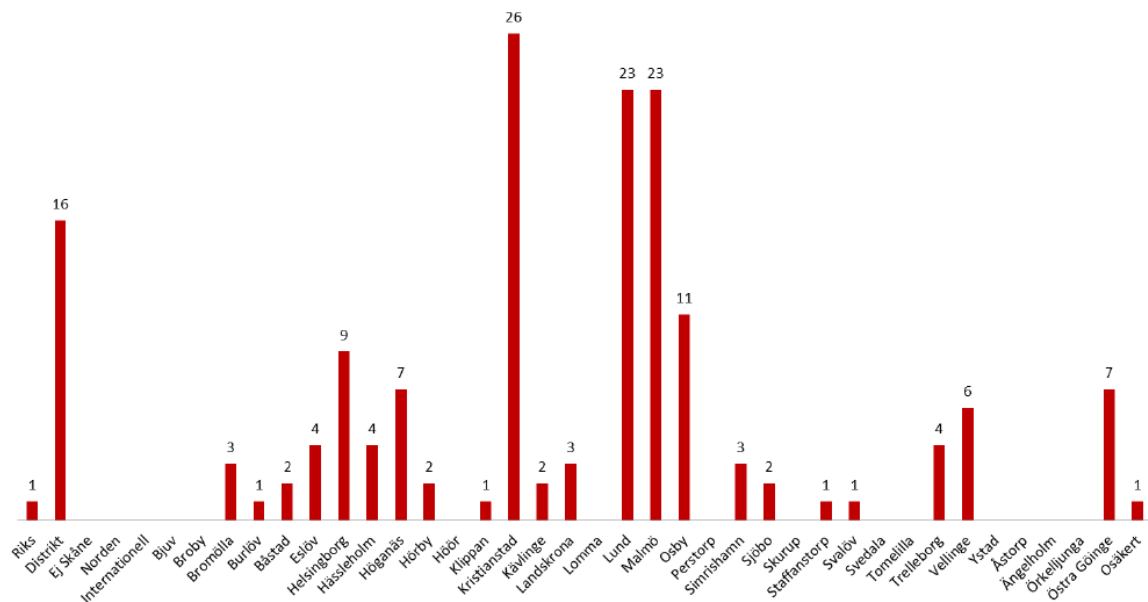

Bild 7 Diagrammet visar antalet levererade accessioner till Skånes Arkivförbund ordnade efter kommunal hemvist för år 2016. Totalt inkom 163 accessioner under året. Diagrammet är hämtat från deras årsredovisning för 2016.

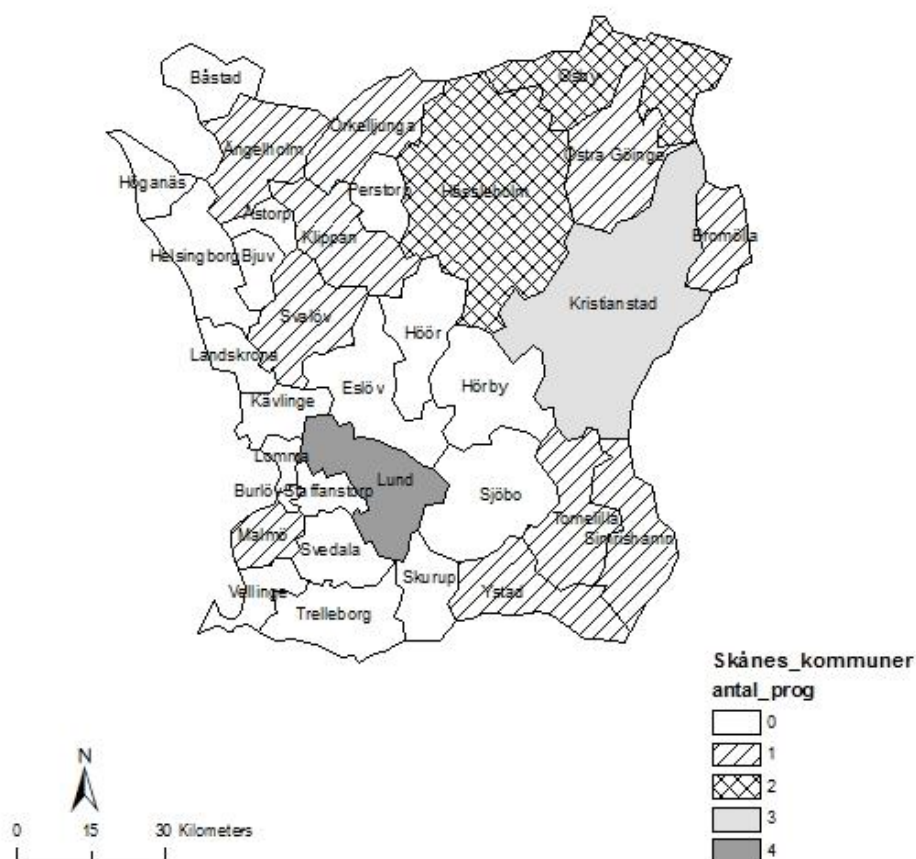

Bild 8 Skånes Arkivförbunds programverksamhet under perioden 2013-2017. Skrafferingen anger om och antal år de har haft programverksamhet i respektive kommun.

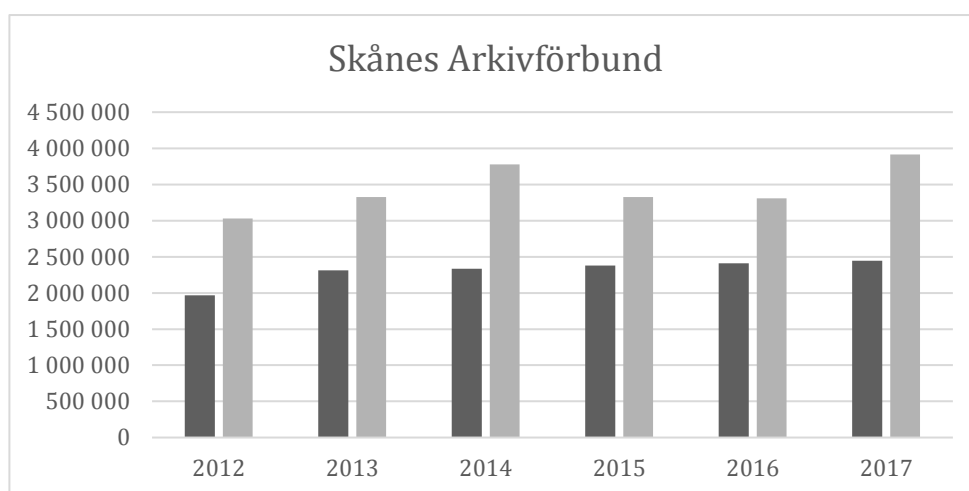

Bild 9 Region Skånes verksamhetsbidrag (mörk stapel) till Skånes Arkivförbund under åren 2012-2017. Ljus stapel anger deras sammanlagda intäkter. Utöver Region Skånes verksamhetsbidrag utgjordes bland annat av kommunala bidrag, medlemsavgifter. Den stora ökningen mellan 2012 års belopp och 2013 var en höjning av det regionala verksamhetsbidraget för att möta ökade lokalkostnader i samband med att Skånes Arkivförbund flyttade till nya lokaler på Arkivcenter Syd.

Programverksamhet

Arkivförbundets programverksamhet träffade en stor andel av kommunerna i Skåne. Kartläggningen avser inte antal programverksamheter utan att programverksamhet genomförts minst en gång i respektive kommun under gällande år. Under perioden hade de programverksamhet i tjugo av Skånes trettiofyra kommuner. Det rörde sig om allt ifrån enstaka årliga besök till återkommande aktiviteter under flera år. Särskilt frekvent var det såklart i Lunds kommun där kansliet finns men också i Hässleholm, Kristianstad och Osby. I övriga kommuner handlade det om ett eller två år. De kommuner där det inte skett någon programverksamhet var Båstad, Höganäs, Perstorp och Bjuv i nordväst. Det var också de mittskånska kommunerna Höör, Hörby, Eslöv och Sjöbo samt kommunerna i sydväst Skurup, Trelleborg, Svedala och Vellinge.

Skånes Arkivförbund har ett långvarigt samarbete med Institutionen för Kulturvetenskaper vid Lunds universitet. Arkivförbundets personal har genomfört föreläsningar och workshops samt tagit emot studiebesök av studenterna som går ABM-masterprogram grundkursen i Arkivvetenskap samt Idé- och lärdoms historia och Etnologi vid Lunds universitet. Förbundet ingår i nätverket ABM Skåne (ett nätverk för samarbete mellan aktörer som är verksamma inom områdena Arkiv, Bibliotek och Museer). På senare tid har nätverket arbetat aktivt med bland annat fortbildande insatser för yrkesverksamma personer inom kulturarvssektorn främst i Skåne. Arkivförbundet har sedan länge arbetat med äldre-pedagogik med hjälp av s.k. minneslådor för äldreboenden och dagverksamheter främst i Kristianstads och Lunds kommuner.

Arkivförbundets pedagog arbetar med alla målgrupper i det livslånga lärandet. Under 2017 har särskilt fokus legat på grundskola, gymnasiet samt studenter vid högskola och universitet. Arkivförbundet arbetar med föreläsningar och seminarier samt med att via studiebesök, temaarbeten och workshops ge barn och unga förutsättningar för att bättre förstå det förflutnas påverkan på samtiden.

Arkivförbundets pedagog har målmedvetet arbetat i projektförmedling med pedagogiska program för kommuner utan större kulturarvsinstitutioner i det direkta närområdet. Utvalda kommuner under 2017 har varit Klippan och Örkelljunga. Projektet är finansierat genom utvecklingsbidrag från Region Skåne och kommer under hösten 2018 att resultera i ett pedagogiskt program med syfte att öka lokal tillgänglighet och nå nya målgrupper så att fler kan ta del av kulturarv. Programmet kommer att finnas tillgängligt på Arkivförbundets hemsida att fritt ladda ner.

Utställningsverksamhet

Arkivförbundet har en överraskande stor utställningsverksamhet med tanke på att verksamheten drivs med tämligen små resurser. Sedan 2014 har Arkivförbundet totalt producerat 115 utställningar med sammanlagt nära 57 000 besökare, varav drygt 2 000 var under 18 år. Andelen besökare under 18 år utgjorde därmed endast 4 % av det totala antalet besökare. Den största utställningsverksamheten har skett i Lund på Arkivcentrum Syd d.v.s. i anslutning till det egna kansliet. Utställningsfrekvensen under perioden visade på att antalet

utställningar sedan 2014 successivt har minskat från 37 stycken för år 2014 till 25 utställningar för år 2017. Antalet besökare har dock legat kvar på ca 15 000 per år under hela perioden med små variationer. Den låga andelen barn och unga under 18 år har legat konstant på under 5 %. Region Skåne och kulturarvsaktörerna med regionala verksamhetsbidrag kom år 2017 överens om ett strävandemål på 25 % besökare under 18 år. Förutsättningarna för Arkivförbundet att nå målet får nog ses som en svår utmaning.

Digitala medier

Arkivförbundet har lagt stort fokus på att vara tillgängliga på internet, via deras hemsida går det till exempel att söka i samlingarna. Arkivförbundets arbete med att digitalisera arkivets fotosamling inleddes 2014. Digitaliseringsarbetet har sedan fortsatt under perioden och i slutet av 2017 bestod det av 19 101 registrerade bilder men där lika många fortfarande återstår oregistrerade.

Arkivförbundet lade under perioden stora resurser på digitala medier. Målsättning för Skånes Arkivförbunds webbplats www.skanearkiv.se är att den ska fungera som informationsresurs för medlemmar, blivande medlemmar, forskare, studenter, lärare och elever samt andra intresserade av Arkivförbundets verksamhet. Webbplatsen är ett viktigt forum för marknadsföring av organisationens verksamhet och med ett uttalat tillgänglighetsperspektiv. Kontinuerligt har webbplatsen uppdaterats för ökad tillgänglighet. Under 2016 förekom 5 184 registrerade besök och 220 sidrubriker visades c:a 15 000 gånger. Mest besökt utöver Arkivförbundets huvudsida är undersidan om Arkivförbundet, kontaktuppgifter och söksidan till arkivsamlingar.

Arkivets Facebooksida används som informationsresurs för medlemmar, blivande medlemmar, forskare, studenter, lärare och elever samt andra intresserade av Arkivförbundets verksamhet. Arkivförbundet anser att Facebook är ett viktigt forum för i första hand marknadsföring av verksamheten. Facebooksidan ska komplettera webbplatsen och innehålla referat från verksamheten, information om arkivets programverksamhet och marknadsföring av webbplatsen. Facebook kan också användas för förmedling av extern information som är av intresse för Arkivförbundets verksamhetsfält.

Regional samverkan och utvecklingsprojekt

Uppgifter om Skånes Arkivförbunds samlingar är tillgängliga internationellt genom den webbaserade *Nationella Arkivdatabasen*. Löpande får Arkivförbundet förfrågningar och besök från internationella forskare och allmänhet, framförallt från de nordiska grannländerna. Skånes Arkivförbund ingår sedan en tid i ett nordiskt nätverk (med deltagare från Danmark, Norge, Finland och Island) för utbyte i frågor som rör arkivförmedling och utåtriktad verksamhet.

Skånes Arkivförbund samarbetade med en mängd olika organisationer under perioden. Det rörde sig både om organisationer som ingår i de regionala kulturarvsaktörerna men också flera

andra som till exempel Studentlitteratur. Arkivförbundet medverkade i planeringsarbete tillsammans med Skånes Hembygdsförbund och Studieförbundet Vuxenskolan för ett gemensamt seminarium kring kulturarv och folkbildning. De medverkade även i en fortbildningsdag för biblioteken i nordöstra Skåne tillsammans med biblioteken samt med Regionmuseet, Malmö museer, Kulturen i Lund, Hemslöjdsförbundet och Hembygdsförbundet.

Arkivförbundet fick utvecklingsbidrag från Region Skåne för att skapa en projektform med pedagogiska program för kommuner utan större kulturarvsinstitutioner i det direkta närområdet. Utvalda kommuner var Klippan och Örkelljunga. Projektet kommer att resultera i ett program på Arkivförbundets hemsida för att öka lokal tillgänglighet och nå nya målgrupper så att fler kan ta del av det av kulturarv. Nätverket ABM-Skåne med Skånes Arkivförbund som värd genomförde i februari 2017 seminariet MIGRATION för bland annat anställda och förtroendevalda på arkiv, bibliotek och museer samt hembygdsrörelsen i Skåne. Seminariet finansierades delvis med utvecklingsbidrag från Region Skåne.

Arkivförbundet har ett etablerat samarbete med systerorganisationer i Blekinge, Kalmar, Kronobergs och Östergötlands län.

4 SKÅNES HEMSLÖJDSFÖRBUND

Främjande av hemslöjd är ett av de åtta områden som ingår i samverkansmodellen. I samtliga län/regioner finns hemslöjdskonsulenter eller utvecklare för slöjd. Titlar och den exakta utformningen av deras uppdrag skiljer sig mellan länen/regionerna. Det gemensamma är att konsulenterna på olika sätt arbetar för att främja kulturområdet slöjd. Skånes Hemslöjdsförbund är den samlade organisationen för Hemslöjdsrörelsen i Skåne.

Skånes Hemslöjdsförbund verkar på regional nivå i Skåne. Det är en ideell förening som verkar som paraplyorganisation för de skånska hemslöjdsföreningarna. I förbundet ingår sju lokalföreningar med drygt 2000 medlemmar. Skånes Hemslöjdsförbund har sju lokala medlemsföreningar; Staden Malmös hemslöjdsförening, Mittskånes hemslöjdsförening, Ängelholms hemslöjdsgille, Helsingborgs hemslöjdsgille, Östra Skånes hemslöjdsförening, Hemslöjden Malmöhus och Söderslätts hemslöjdsförening. Enskilda personer kan inte vara medlem i förbundet. Medlemsföreningar har en god spridning i regionen.

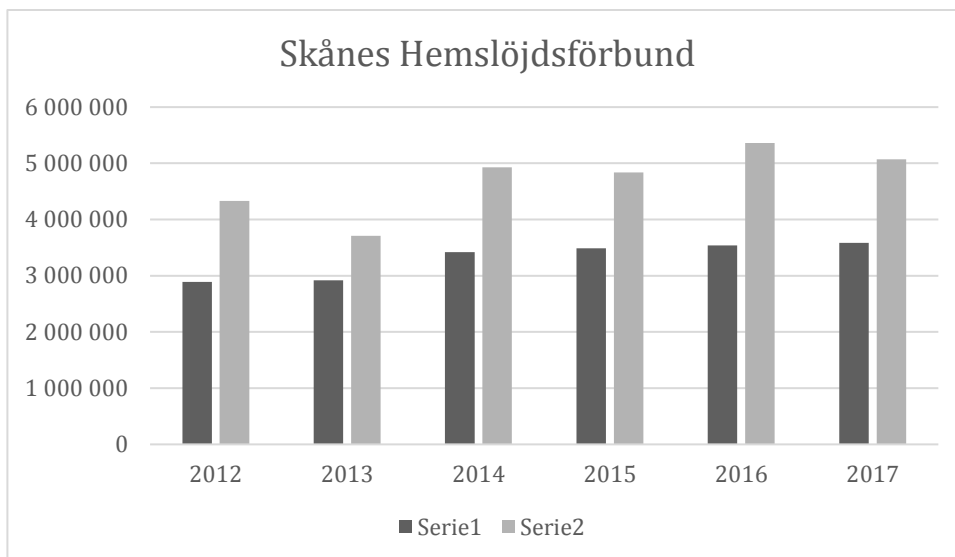

Bild 10 Region Skånes verksamhetsbidrag (mörk) till Skånes Hemslöjdsförbund under åren 2012-2017 i förhållande till totala intäkter (ljus). Den förhållandevis stora ökningen mellan 2013 års bidrag från Region Skåne och 2014 var en höjning för att stärka kärnverksamheten och konsulenternas arbete.

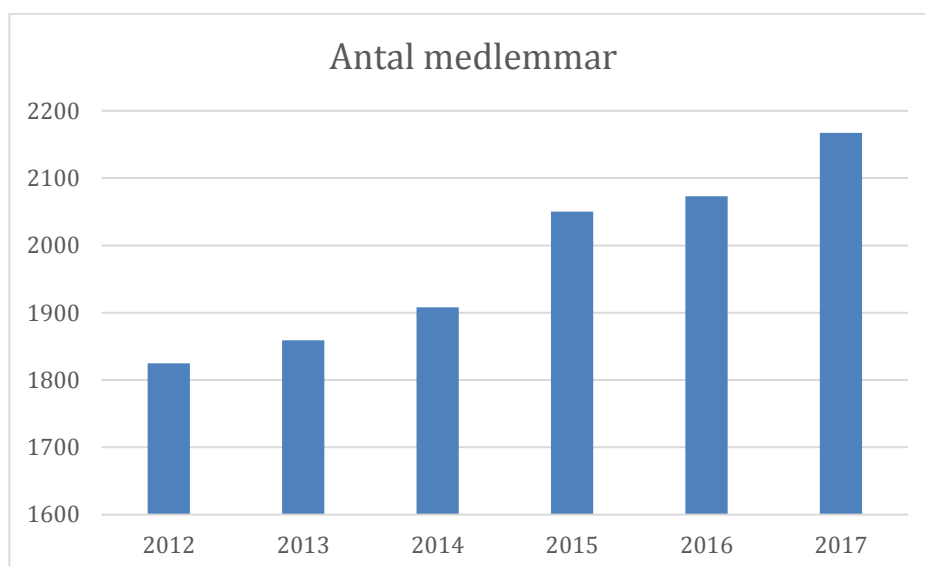

Bild 11 Tabell över Skånes Hemslöjdsförbunds positiva medlemsutveckling under perioden 2012-2017.

Skånes Hemslöjdsförbund har kansli och verksamhetslokaler i Landskrona. Skånes Hemslöjdsförbund äger Hemslöjdsbutikerna i Landskrona (Hemslöjden Skåne AB) samt är arbetsgivare åt hemslöjdskonsulenter. Konsulentverksamheten finansieras av Region Skåne med syfte att ta tillvara och utveckla slöjden i regionen. Kontor, verksamhetslokaler och butik finns sedan 2015 i Landskrona. Skånes hemslöjdsförbund äger och förvaltar två regionala hemslöjdsarkiv, Stiftelsen Skånsk Hemslöjd som innehåller arkiv och samlingar från gamla Malmöhus läns hemslöjdsförenings verksamhet och Östra Skånes Hemslöjdsarkiv som innehåller gamla Kristianstads läns hemslöjdsförenings arkiv. Det förra finns på Rådhuset i Landskrona och det senare förvaras hos Regionmuseet, Kristianstad. Förbundet är en del av kulturarvssektorn i Skåne och uppbär verksamhetsbidrag från Region Skåne för hemslöjdskonsulenternas arbete. Utgångspunkten för verksamhetsbidraget är de nationella kulturpolitiska målen och Regional kulturplan för Skåne 2016-2019.

4.1 PERSONAL

Skånes Hemslöjdsförbunds personalstyrka har under perioden varit mer eller mindre oförändrad. De har en verksamhetsledare och fyra konsulenter varav en av dessa även hade ett barn och unga fokus.

4.2 VILLKOR FÖR VERKSAMHETS BIDRAG

Region Skånes verksamhetsbidrag låg fram till 2014 på 2,8 miljoner kronor men höjdes markant med en halv miljon kronor till 3,4 miljoner kronor och har sedan dess höjts regelbundet utifrån generella kostnadsökningar. År 2017 var verksamhetsbidraget 3 583 000 kronor. Höjningen 2014 motiverades med att verksamheten skulle stärkas för att kunna möta det ökade intresset för slöjd och för att stärka infrastrukturen inom kulturarvsområdet enligt handlingsplan för kulturarv för att på sätt öka Region Skånes förmåga att leva upp till de kulturpolitiska målen. Verksamhetsbidrag fördelas med särskilda bidragsvillkoren. Dessa har omformulerats genom åren men det har inte varit frågan om några större ändringar under perioden 2014-17. Bidragsvillkoren för 2017 var formulerade enligt följande:

- aktivt delta i det regionala arbetet med kulturarvsfrågor enligt handlingsplanen för kulturarv
- öka intresset för, kunskapen om och utövandet av hemslöjd i Skåne
- tillvarata och stärka förnyelsen av hemslöjdens material- och teknikkunskap, formspråk, tradition och kvalitet, ur såväl ett kultur- som näringsperspektiv
- öka barn och ungas intresse för och utövandet av olika slöjdtekniker

4.3 SKÅNES HEMSLÖJDSFÖRBUNDS REGIONALA ROLL

Hemslöjdförbundets kärnverksamhet handlar i stort om att förmedla kunskap om olika slöjdtekniker genom konsulentverksamhet i programform. Programverksamheten vänder sig i stor utsträckning till vuxna som arbetar med målgruppen barn och unga under 18 år. Den huvudsakliga kursverksamheten vänder sig till lärare som fortbilda sig i det som benämns slöjdhandledarutbildning. Den har bedrivits sedan år 2009 för yrkesverksamma inom skola, fritids, förskola, kulturskola, särskola och museer med flera.

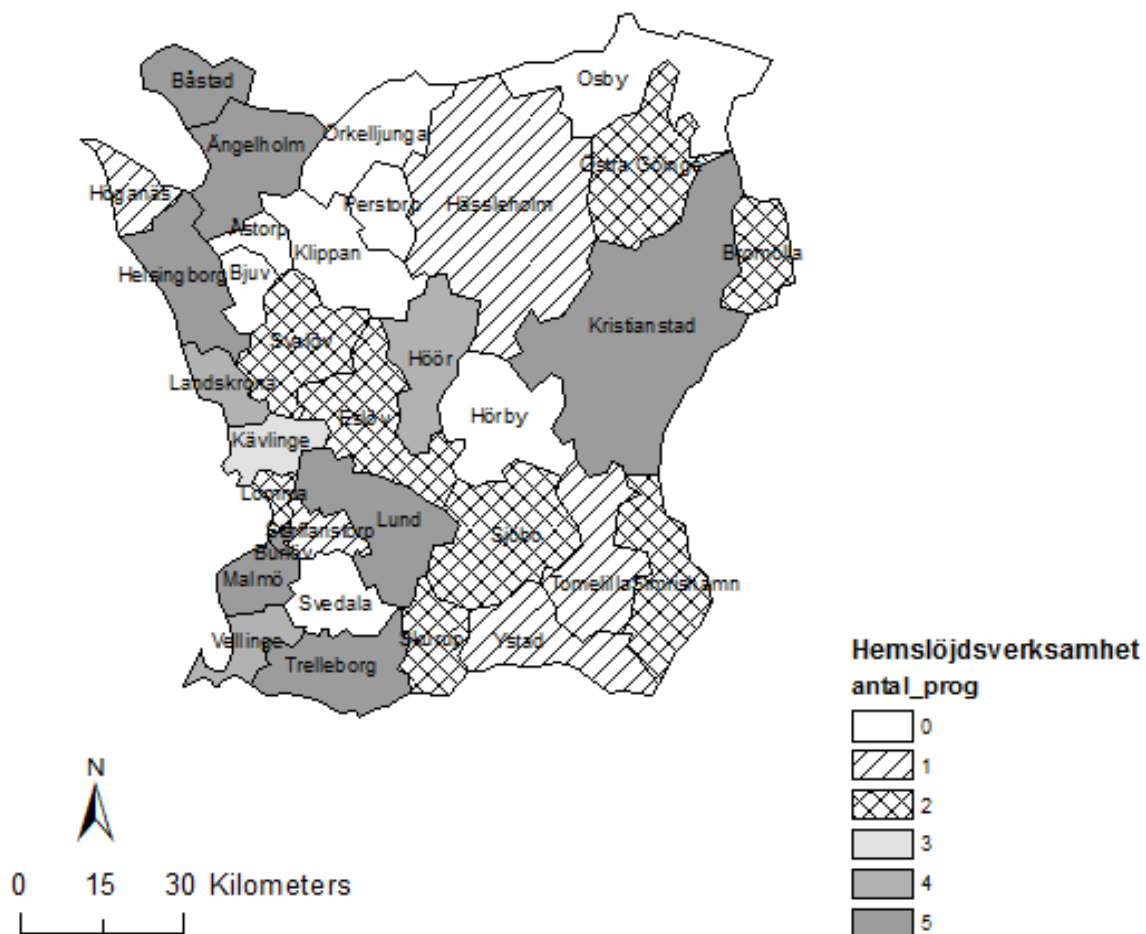

Bild 12 Skånes Hemslöjdsförbunds programverksamhet under perioden 2013-2017. Skrafferingen anger om och antal år de har haft programverksamhet i respektive kommun.

Programverksamhet

Slöjdhandledarna har under perioden arbetat med att nå barn i åldrarna 7-14 år med konceptet slöjdklubbar. Hemslöjdsförbundet har en ambition om att det ska finnas en klubb i varje kommun. Under 2004 fanns det slöjdklubbar i fem kommuner Osby, Östra Göinge, Kristianstad Lund och Burlöv. Slöjdklubbarna drivs i samverkan med ABF och Vuxenskolan. Utökningen sker dock i låg takt, 2015 startades slöjdklubb i Simrishamn i kulturskolans regi. I dagsläget finns det slöjdklubbar i sex skånska kommuner. I dialog med Region Skånes utvecklare har det framkommit att svårigheterna i att utöka konceptet legat i studieförbundens bidragsregler som inte gynnar verksamheter för barn under 13 år.

De fyra hemslöjdskonsulenterna har under perioden också arbetat med att öka intresset för, kunskapen om, och utövandet av hemslöjd i Skåne. De har arbetat för att förnya slöjden både ur ett kultur- och näringsperspektiv. Fokus ligger på att arbeta för att slöjden, där det egna

skapandet är centralt, ska nå ut till så många som möjligt. Förbundet har löpande gjort särskilda satsningar för att slöjden ska nå barn och unga.

Hemslöjdskonsulenterna bedriver en omfattande verksamhet. De arrangerade till exempel under år 2017 hela 326 olika aktiviteter i 12 olika kommuner, som 3 180 personer deltog i. Antalet barn under 18 år utgjordes av 677 stycken, det vill säga 21 % i förhållande till det totala antalet besökare. Hemslöjdsförbundet producerade fem utställningar med ca 22 000 besökare, arvoderade 33 olika slöjdare/konsthantverkare och haft 12 personer visstidsanställda som kursledare under året. Exempel på hemslöjdsförbundets egna insatser som riktat sig direkt till barn och unga är slöjdläger *Balders Möte* för unga mellan 15 och 25 år i samarbete med de sex sydlänen. Hemslöjdsförbundet arbetar också med minneskorgar för *Kultur i vården* först i projektform, numera genom den ordinarie verksamheten, bland annat genom inspirationsdagar för vårdpersonal.

Hemslöjdsförbundet var under hela perioden aktiva med att förmedla olika slöjdtekniker tillsammans med andra verksamheter. Exempel på samarbetsparter var Designhögskolan vid Lund mastersutbildning. Kursverksamhet tillsammans med Önnestads folkhögskola i flera år därefter även med Östra Grevie. Landskrona museum och Kulturen var samarbetsparter under 2014 och därefter samarbeten med andra ideella föreningar som till exempel Jobbfabriken och Herrgårdens kvinnoförening. Hemslöjdsförbundet har tillsammans med Regionmuseet, Kristianstad haft seminarier om inspiration och fritt broderi. Hemslöjdförbundet medverkade även i *Forma* projektet *Integration genom hantverk* för ensamkommande flyktingar tillsammans med bl.a. Tamam i Lund (ideell förening som bland annat arbetar med nyanlända barn och ungdomar).

Utställningsverksamhet

För Hemslöjdens verksamhet går det att se ett markant trendbrott år 2014. Kartläggningen avser perioden 2014-2017 och fångar därmed inte den förändringen. Det är därför angeläget att ändå belysa den eftersom den påverkat och förändrat verksamheten. Hemslöjden flyttade 2014 till ett eget hus, *Hemslöjdens hus*, i Landskrona gamla stationshus, med möjligheter till både kurser och utställningar. De tog också över en hemslöjdsbutik *Hemslöjden Skåne AB* som tidigare huserat på Landskrona citadell. Möjligheterna att både hålla kurser och visa egna utställningar i det egna huset skapade nya möjligheter. Sedan dess har Hemslöjden ökat antalet utställningar i egen regi och tog emot cirka 20 000 besökare som kommer till både utställningar och till butiken. Detta har såklart påverkat graden av samarbeten med andra utställningslokaler. Hemslöjden hade tidigare ett väl utvecklat samarbete med till exempel museer. Det var till exempel *Yllebroderier* på Trelleborgs museum, en vävutställning i Glimåkra, *Med nya ögon* på Österlens museum och Trelleborgs museum. Två utställningar under 2014 på Landskrona museum och på Klostret i Ystad. *ReRagRug* och *Himmelskt vackert*. Trendbrottet kom 2015 och framöver producerades egna utställningar som ställdes ut i den egna lokalen, i samarbete med den självägda butiken. På så sätt blev hemslöjdsförbundets utställningsverksamhet mindre synlig i övriga Skåne.

Digitala medier

Hemslöjden var tidiga med att profilera sig i digitala medier. I dagsläget finns förbundet i de flesta digitala medier. Redan 2010 startades webbplatsen *Slöjd i skogen* som vände sig till äldre skolungdomar och slöjdlärare. Bloggen *365 saker du kan slöjda* vänder sig till en yngre målgrupp. Bloggen förvaltas av Skånes hemslöjdsförbund men alla landets hemslöjdskonsulenter står som avsändare. *Slöjdkartan* är en webbaserad guide till slöjdare och hantverkare i Skåne. Den skapades år 2012 av Skånes Hemslöjdförbund som ett forum för konsthantverkare att visa upp sitt konstnärskap.

Hemslöjdens projekt med bidrag från Region Skåne

Hemslöjdförbundet har ända sedan 2013 målmedvetet arbetat med att digitalisera sina samlingar. Region Skåne har tillsammans med Nämnden för hemslöjdsfrågor finansierat digitaliseringsarbetet av hemslöjdens samlingar under tre år. I dagsläget är stora delar av samlingarna publicerad i *Digitalt museum* och därmed tillgängliggjorda. *Väva Spis* var ett projekt som genomfördes under 2016 där några utvalda konstnärer inspirerades av hemslöjdens samlingar. Projektet hade ett tydligt näringsperspektiv och handlade om att ta fram prototyper. Ett annat intressant och långsiktigt samarbete är med Konsthantverkscentrum Syd kring utställningsprojektet *Utvalt*. Samarbetet inleddes 2012 tack vare utvecklingsprojekts bidrag från Region Skåne. Projektets hemsida öppnades 2013 och nya samarbetspartner knöts till projektet, Form/Design Center i Malmö. Därefter har ytterligare samarbetspartners tillkommit, Dunkers kulturhus och Tjörnedala konsthall. Den första jurybedömda utställningen ägde rum år 2015 i Malmö. Utställningsintervallet är vart tredje år och under åren 2016-2018 har Skånes Hemslöjdsförbund haft huvudmannaskap.

5 ANALYS AV PROGRAMVERKSAMHET 2013-2017

De tre förbundens programverksamhet redovisas årligen till Region Skåne. Redovisningarna baseras på aktiviteter i kommun och antal deltagare i programverksamhet. De samlade redovisningarna ger en väldigt bra bild över hur deras verksamhet når ut i Skåne och antal deltagare. Kartläggningen av museerna visade på antal besökare och det är inte helt enkelt att jämföra antal besökare med deltagare i förbundens program. Det är inte heller någon avsikt att jämföra dessa utan det handlar om att få en bild av hur olika regionala kulturarvsverksamheter når ut till Skånes kommuner.

Skånes Arkivförbundet har deponerat arkiv från hela Skåne. Arkivdeponierna och medlemsantalet har konsekvent ökat sedan starten. Deras redovisade programverksamhet på årsbasis har gett en mera flexibel rörlighet. I huvudsak genomförs programverksamhet främst i Lund och Hässleholm men mera sällan i Kristianstad och Osby. I övriga kommuner skedde programverksamhet en eller två gånger under perioden. Det finns dock flera kommuner som inte har nåtts av någon programverksamhet under perioden och det är Höganäs, Båstad, Åstorp, Perstorp, Eslöv, Höör, Hörby, Sjöbo, Vellinge, Svedala, Trelleborg, Skurup.

Skånes Hemslöjdsförbundets samlade programverksamhet under perioden markerade närvaro i 26 av de skånska kommunerna. I flera av kommunerna som Båstad, Helsingborg, Landskrona, Kristianstad besöks respektive kommun regelbundet. De kommuner som inte noterades i redovisningarna var Örkelljunga, Åstorp, Bjuv, Klippan, Perstorp och Hörby och Svedala.

Skånes Hembygdsförbundet är den verksamhet som har överlägset bäst spridning under perioden. Samtliga Skånes kommuner, utom Svedala, noterades för ett eller flera besök av Hembygdsförbundet under perioden. Det handlar om tre eller fem programverksamheter i 28 kommuner och fyra kommuner med ett till två besök.

Kartläggning Utställningsverksamhet 2014-2017

Alla tre förbunden bedriver någon form av utställningsverksamhet. Gemensamt för de tre är att utställningarna över tid har riktat sig i hög grad till målgruppen vuxen/familj. Det framgår tydligt i kartläggningen där andelen besökare på arkivförbundets utställningar under 18 år ligger omkring 5 %. För hemslöjdförbundet som inte bedrev egen utställningsverksamhet förrän 2015 i samband med flytten till Landskrona, finns det inga noterade besökare under 18 år. De har dock ett tämligen stort antal besökare, 22 000 stycken, under 2017. En annan effekt som noterats sedan flytten är att Hemslöjden sedan 2014 ökat andelen arvoderade slöjdare för kursverksamheten. Hembygdsförbundets utställningsverksamhet sker uteslutande i samarbete med andra varför de inte redovisar något besöksantal under perioden. Antalet utställningar har legat under 10 per år.

Samverkan

Förbundens nätverk för samarbeten med fokus på förmedling och samverkan

De tre förbunden har alla en hel eller delar av en tjänst för pedagogik. Arkivförbundet har en heltidstjänst. Arkivpedagogen ingår bland annat i nätverket *Arkivpedagogiskt Forum* och det

regionala *Kulturarvpedagogiskt nätverket* (KPN). Skånes Hembygdsförbund har en pedagog, som också är konsulent, är medlem i både KPN och Uppsökarna (ett nätverk mellan ett tiotal kulturarvsorganisationer som bl.a. anordnar fortbildningar för skolpedagoger). Skånes Arkivförbund är med i nätverket Arkivpedagogiskt Forum. Hembygdsförbundet har en konsulenttjänst som till stor del arbetar med aktuell målgrupp. Detta gäller även för Hemslöjdsförbundet. Sammantaget kan det sägas att de tre förbunden har utifrån sina resurser, en hög ambition att nå sina respektive medlemsföreningar med kunskapshöjande insatser kring hur de ska utveckla sin verksamhet för att nå den prioriterade målgruppen barn och unga.

Samverkan i regionen och Sydsverige

De tre förbunden har alla en hög närvaro på Region Skånes möten. De var också aktiva i arbetet med *Handlingsplan för kulturarv i Skåne*. Under de senaste åren har diskussioner förts på nationell och regional nivå om regionsammanslagningar. För Skånes del har regionsamverkan mellan Skåne, Halland Kronoberg, Jönköping och Kalmar diskuterats flitigt och 2018 skrev respektive regionstyrelseordförande under ett positionspapper *Ett enat Sydsverige skapar ett starkt kultursverige*. De skånska förbunden har sedan lång tid tillbaka redan etablerade samarbeten med respektive verksamheter både i ett nationellt och regionalt perspektiv. Tack vare sina nationella nätverk har de också goda förutsättningar för ett ökat samarbete med de övriga regionerna i södra Sverige.

Hembygds- och Arkivförbundet ingår i nätverket ABM Skåne, ett nätverk med representanter från arkiv, bibliotek och museiområdet. Nätverket har bland annat samordnat och arrangerat fortbildningsinsatser för medarbetare. Region Skåne har vid några tillfällen gått in med bidrag till dessa insatser.

Förbundens ambitioner att utveckla verksamhet med hjälp av regionala utvecklingsbidrag

De tre förbunden sökte under perioden flera av Region Skånes utvecklingsbidrag och särskilda utlysningar. Hemslöjdsförbundet fick under flera år utvecklingsbidrag för att digitalisera och på så sätt tillgängliggöra sina två textilsamlingar. De fick även bidrag för ett pilotprojekt, *Väva Spis*, som handlade om att inspirera konstnärer genom tillgång till samlingarna. De har också samverkat tillsammans med design och konsthantverkssinriktade verksamheter i projektet Utvalt. Hembygdsförbundet å sin sida fick bidrag för att utveckla digital teknik för sina föreningar. Teknik som också är tillgängligt för andra.

Avslutande kommentarer

De tre förbunden har alla tre omfattande verksamheter med stor spridning i Skåne. Trenden är också tydlig att samtliga tre förbund har verksamheter som stadigt ökar. Detta är särskilt viktigt att beakta då de har tämligen litet personalstyrka. Det är väldigt positivt med den ökade efterfrågan men det har framkommit i dialogsamtal att resurserna har svårt att räcka till, särskilt beträffande förmågan till nya samarbeten. De tre verksamheterna arbetar hårt med att prioritera i sina verksamheter för att räcka till. Den låga personaltätheten medför helt klart att

den enskilde medarbetaren spelar en väldigt stor roll och det gör förbunden väldigt beroende av den enskilde vilket medför att verksamheterna är sårbara i ett långsiktigt perspektiv.

Förbundens förutsättningar att nå ut till barn och unga

Förbundens kärnverksamheter skiljer sig något åt och det påverkar antal programverksamheter och antal deltagare. Vid en jämförelse med de skånska museernas samlade programverksamhet som når extremt många deltagare framstår förbundens deltagarantal som lågt. Det går emellertid inte att direkt jämföra förbundens programverksamhet med museernas. Förbundens roller som paraplyorganisationer gör att de vänder sig till en helt annan målgrupp. Målgruppen består av företrädare för olika föreningar och programverksamheten består till stor del av att fortbilda föreningarna och det är sedan de som möter allmänheten på sina respektive möten eller anläggningar. Mellan mötet med allmänheten har förbunden ett mellanskikt som består av föreningar. I förbundens redovisningar till Region Skåne visas deras konsulent verksamhet och inte möten med allmänheten. Kartläggningen kan därmed inte visa hur förbundens programverksamhet möter allmänheten utan dessa uppgifter finns i respektive lokalföreningars verksamhetsredovisningar.

Den bild som kartläggningen visar ger en tydlig bild av hur de tre förbundens verksamheter i att stödja lokalföreningarnas arbete har en synnerligen god spridning i hela Skåne. Både Hembygds- och Hemslöjdsförbundet täcker in hela Skåne med programverksamhet. Skånes Arkivförbund har färre programverksamheter i Skåne men där visar kartläggningen att det istället är medlemsföreningarnas spridning i Skåne som ger en mera rättvisande bild av hur deras verksamhet når ut i de skånska kommunerna.

Kartläggningen av hur förbundens programverksamheter prioriterar barn och unga ger en positiv bild av deras arbete. Återigen här så går det inte att utgå från antal barn och unga under 18 år som deltog förbundens programverksamheter eller besöker utställningar. I detta fall handlar det att bedöma deras insatser för lokalföreningarnas förmåga att möta yngre och då handlar det om att kvalitativt bedöma deras förmåga att lyfta barn och unga i konsulentverksamheten. Alla tre förbunden har minst en person som helt eller delvis arbetar som pedagog med fokus på barn och unga. Med utgångspunkt i programverksamheten och en bedömning av barn och unga-perspektivet hos pedagogerna så ger det en bild av att samtliga tre förbund prioriterar barn och unga under 18 år genom fortbildning av medlemsföreningarnas förmåga att möta den aktuella målgruppen.

Förutsättningarna att nå större publik genom utställningsverksamhet bedöms som låga. Det finns få indikationer på att förbundens utställningsverksamhet kan matcha Region Skånes mål på omkring 25 % besökare under 18 år. Med tanke på förbundens ovan beskrivna roller så är det inte heller särskilt angeläget att nå den målsättningen. Förbunden har en annan roll än museerna och vänder sig till en annan målgrupp med sina verksamheter. Det finns därför inga skäl till att prioritera resurser för att öka andelen besökare under 18 år på bekostnad av den övriga verksamheten.